

Organisation och ansvarsfördelning samt riktlinjer för programråden inom lärarutbildningen för att förstärka deras roll i LUN:s kvalitetsarbete

Bakgrund

Enligt Karlstads universitet arbets- och delegationsordning (C2015/345) fastslås att:

- Lärarutbildningen vid Karlstads universitet finns i en matrisorganisation med en lärarutbildningsnämnd.
- Lärarutbildningsnämnden arbetar på uppdrag av rektor och har ett övergripande ansvar för kvalitet och kvalitetsutveckling av innehållet i utbildning och forskning inom sitt ansvarsområde.
- Lärarutbildningsnämnden har också ett övergripande ansvar för den pedagogiska utvecklingen inom ansvarsområdet.

Lärarutbildningen organiseras i utbildningsprogram bestående av kurser. LUN har kvalitetsansvar för lärarutbildningsprogrammen medan fakultetsnämnderna ytterst har ansvar för kurserna. Det operativa ansvaret för utbildningsprogram vilar på programledare.

Arbetsordningen (RB 67/15, C2015/345) fastställer att:

- Till varje program ska knytas en programledare. Programledaren arbetar på uppdrag av fakultetsnämnden och är samordnare för ett enskilt utbildningsprogram. Till programledarens ansvar hör bland annat fortlöpande tillsyn och uppföljning av programmet samt samordning mellan programmets olika delar.

Programledarna har organiserade programledarmöten ledda av prodekan för LUN. Dessa möten skapar en kontaktyta mellan programledarna och LUN:s ledning och ger programledarna möjlighet att lyfta frågor till LUN.

Kopplat till utbildningsprogram vid Kau ska finnas programråd som leds av programledaren. Programrådets uppdrag är inte närmare reglerade inom universitetet. I RB 67/2013 (Dnr C2013/53) beskrivs programrådets roll:

- Programråden arbetar på uppdrag av fakultetsnämnden och har till uppdrag att tillse att utbildningsmålen är tillgodosedda, de fungerar som referensgrupp för programledarna i bland annat utvecklingsfrågor och omvärldsanalys.

Genom att programråden sammansätts programledare, de lärare som ansvarar för kurserna, ofta kursledare samt studentrepresentanter utgör lärarutbildningens programråd en mötesarena mellan lärare och studenter, samt mellan de olika delarna av matrisorganisationen. Programråden får därmed en viktig roll i kvalitetsuppföljning och -utveckling av programmen. LUN beslutade att inrätta programråd inom förskolläraryrkesprogrammet, grundläraryrkesprogrammet, ämnesläraryrkesprogrammet och yrkesläraryrkesprogrammet i samband med att den nya lärarutbildningen startade (Dnr FL 2012/23). I beslutet framhålls att programrådet förutom att verka för kvalitetsutveckling av programmet också ska vara ett stöd vid programledarens arbete med följande kvalitetsfrågor:

- översyn av struktur och innehåll
- programuppföljningar med studenter och lärare
- uppföljning och vid behov initiering av kursutveckling
- uppföljning av vidtagna åtgärder.

Beslut:		Dnr:	LUN2019/102	Ersätter:		Dnr:
Giltighet fr.o.m:	2019-09-11	t.o.m:	tillsvidare	Handläggare:	Bengt Persson	

Under 2016 genomförde LUN ett arbete att förtydliga programrådets funktion och förstärka dem. En försöksverksamhet genomfördes i programråden för grundläroprogrammet och ämnesläroprogrammet. Försöksverksamheten innebar att programrådets ledamöter fick en tydlig roll som representanter för ämnen och kurser respektive studentkullar genom att utses av institutionernas prefekter respektive studentkåren. Ledamöterna arvoderades för att få förutsättningar att axla uppdraget. Målet var främst:

- att göra programrådet till en utvecklingsmotor och ge det en tydligare roll att ansvara för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling i programmet
- att särskilt bevaka progressionen mellan kurser och utbildningsdelar
- att göra programrådet till en kontaktpunkt mellan LUN och fakulteterna och skapa en legitimitet i båda läger
- att ge ledamöterna tydliga uppdrag att fånga upp synpunkter från de lärare och studenter de representerar och föra tillbaka information och beslut
- att aktivera utbildningskommittén som ett forum att driva programövergripande och programgemensamma frågor.

Uppgiften för programråden specificerades till att vara:

- svara för samordning, kontinuitet och progression av programmets hela innehåll
- ta initiativ till utveckling och förbättring av programmet
- yttra sig om förslag till nya kurser och revision av befintliga kurser som ingår i programmet
- genomföra uppföljningar och lämna årlig verksamhetsberättelse för programmet, inklusive uppföljning av kurs-, läsårs- och programutvärderingar
- kunna resa förslag på åtgärder till LUN.

I samband med att försöksverksamheten avslutades har en utredning genomförts som grund för beslut om programrådets framtida roll och arbete. Utredningen har presenterats i LUN (LUN 190320, § 13) och diskuterats (LUN 190424, §11). Det förslag som tagits fram utifrån utredningen har diskuterats i LUN (LUN 190522, §12).

Programråd inom läroutbildningen

Inom LUN:s ansvarsområde ska det finnas följande programråd:

- programrådet för förskolläroprogrammet
- programrådet för grundläroprogrammet
- programrådet för ämnesläroprogrammet och musikläroprogrammet
- programrådet för de korta läroutbildningsprogrammen

Sammansättning av programråden

Programrådets sammansättning speglar programmets skilda karaktär och skiljer sig därför mellan olika program. Ledamöterna har medverkan som ett uppdrag och ska därför ersättas för uppdraget, om det inte på ett tydligt sätt ingår i tidigare uppdrag. Detta ger kontinuitet och att det i viss mån kan utkrävas ansvar för deltagandet. Programrådet ska agera på LUN:s uppdrag utifrån programmets intressen. Detta förtydligas om deltagandet bekostas av LUN. Läroledamöterna utses av prefekter vilket förstärker kopplingen till institutioner, ämnen och kurser. Studentledamöterna utses av studentkåren för att stärka deras legitimitet och skapa möjlighet till informationsutbyte med studentrepresentanter i LUN.

Programråden leds av programledaren som ordförande. I de fall programrådet är gemensamt för flera program agerar den ena som mötesordförande. Programråden sammansätts av läro- och studentrepresentanter som normalt utses av berörd prefekt respektive studentkåren. Lärorepresentanterna ska representera olika ämnesområden och kurser som finns representerade inom programmen. Studentrepresentanterna ska representera olika årskullar

eller ämnesinriktningar. Ledamöterna ska ha personliga suppleanter. En utbildningssamordnare från lärarutbildningens kansli deltar som beredande tjänsteman. Vid behov kan ytterligare personer bjudas in som föredragande eller adjungerade, ordföranden beslutar.

Programrådet för förskolläraryrket

Programrådet består av kursledare för programmets sju terminskurser och en studentrepresentant för varje termin i programmet, samt programledare som ordförande. Programledaren ansvarar för att lärarrepresentanter och personliga suppleanter utses i samråd med berörd prefekt. Studentrepresentanter och deras personliga suppleanter utses av studentkåren.

Programrådet för grundläraryrket

Programrådet sammansätts av programledare, sju lärarrepresentanter med personliga suppleanter samt åtta studeranderepresentanter med personliga suppleanter.

Lärarrepresentanterna (och deras personliga suppleanter) ska tillsättas för att representera utbildningsvetenskaplig kärna (UVK; två ledamöter), svenska, matematik, samhällsorienterande ämnen, naturorienterande ämnen och teknik och VFU. Lärarrepresentanterna utses av prefekt i samråd med programledare. Den ena representanten för UVK utses av prefekten för institutionen för pedagogiska studier, den andra av prefekten för institutionen för samhälls- och kulturvetenskap. Prefekten för institutionen för samhälls- och kulturvetenskap utser även representanten för samhällsorienterande ämnen. Representanten för svenska utses av prefekten för institutionen för språk, litteratur och interkultur. Representanten för matematik utses av prefekten för institutionen för matematik och datavetenskap. Då naturorienterande ämnen och teknik berör tre institutioner utses representanten av prefekten för institutionen för ingenjörsvetenskap och fysik i samråd med prefekterna för institutionerna för ingenjör- och kemivetenskaper samt miljö- och livsvetenskaper. Representanten för VFU föreslås av mentorslaget och utses efter förankring hos berörd prefekt.

Studentledamöterna ska representera inriktningarna Fk-3 och åk 4-6 för alla årskullar. Såväl studenter vid campus, campus lärcentra och verksamhetsintegrerat grundläraryrket ska vara representerade. Studentkåren utser studentrepresentanterna och deras personliga suppleanter i samråd med programledare.

Programrådet för ämnesläraryrket och musikleraryrket

Programrådet sammansätts av programledare för ämnesläraryrket och musikleraryrket, sju lärarrepresentanter och deras personliga suppleanter samt fem studeranderepresentanter och deras personliga suppleanter.

Lärarrepresentanterna (och deras personliga suppleanter) ska tillsättas för att representera utbildningsvetenskaplig kärna (UVK; två ledamöter), samhällsorienterande ämnen, språk, matematik/naturorienterande ämnen/teknik, idrott samt musik. Lärarrepresentanterna utses av prefekt i samråd med programledare. Den ena representanten för UVK utses av prefekten för institutionen för pedagogiska studier, den andra av prefekten för institutionen för samhälls- och kulturvetenskap. Prefekten för institutionen för samhälls- och kulturvetenskap utser även representanten för samhällsorienterande ämnen. Representanten för språk utses av prefekten för institutionen för språk, litteratur och interkultur. Representanten för matematik,

naturorienterande ämnen och teknik utses av prefekten för institutionen för matematik och datavetenskap i samråd med prefekterna för institutionerna för ingenjörsvetenskap och fysik, ingenjör- och kemivetenskaper samt miljö- och livsvetenskaper. Representanten för idrott och hälsa utses av prefekten för institutionen för pedagogiska studier. Prefekten för institutionen för konstnärliga studier utser representanten för musik.

Studentledamöterna ska representera språk, samhällsvetenskapliga ämnen, matematik/naturvetenskapliga ämnen, idrott respektive musik. Såväl campus- som distansstudenter ska vara representerade. Studentkåren utser studentrepresentanterna och deras personliga suppleanter i samråd med programledare.

Programrådet för de korta lärarutbildningsprogrammen

Programrådet sammansätts av programledare för kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) och yrkeslärarprogrammet, nio lärarrepresentanter och deras personliga suppleanter samt fem studeranderepresentanter och deras personliga suppleanter. En projektledare för vidareutbildning av lärare (VAL) ingår även i programrådet.

Lärarrepresentanterna utgörs av kursledare från de sex kurserna i KPU och yrkeslärarprogrammet. Eftersom kurs 2-4 samläses programmen gemensamma kursledare. Lärarrepresentanterna och deras personliga suppleanter utses formellt efter samråd mellan berörd prefekt och programledare.

Studentledamöterna ska utgöras av en representant från vardera av de tre programgemensamma kurserna 2-4 samt en representant som representerar kurs 5-6 i KPU och en representant från kurs 5-6 i yrkeslärarprogrammet. En av studenterna ska studera i VAL. Studentkåren utser studentrepresentanterna och deras personliga suppleanter i samråd med programledare.

Programrådet kompletteras med så kallade kursmöten som sker en gång per termin som ägnas åt kursspecifika frågor, kursens roll i förhållande till övriga kurser samt progressionen i programmet. Kursmöten ingår i kursledarnas uppdrag och för de mötena behöver inte ersättning utgå. Till kursmöten kallas även examinatorer.

Ersättning för medverkan i programrådet

Programråden har normalt två sammanträden per termin, för programrådet för de korta lärarutbildningsprogrammen ett sammanträde per termin. Ersättningen för lärarrepresentanters medverkan i programrådet sätts till sex timmar per sammanträde (enligt principen mötestid multiplicerat med två, RB 1/13, Dnr C2013/32), vilket ska täcka mötestiden, inläsning av handlingar, kontakter med dem man representerar för insamling av synpunkter och återföring samt eventuellt kontakter med programledare för att resa frågor till programrådet. Detta innebär att ersättningen för uppdraget motsvarar 24 klocktimmar per år (12 klocktimmar i programrådet för de korta lärarutbildningsprogrammen). Studentrepresentanter ersätts med 450 kr per sammanträde, vilket är lika med ersättningen under försöksverksamheten. Programledares medverkan ingår i deras uppdrag. Med sammanlagt 30 lärarrepresentanter och 25 studentrepresentanter innebär detta en kostnad motsvarande 612 klocktimmar och 18 000 kr per år.

De personliga suppleanterna ersätts per möte enligt samma principer och ersättningsbelopp som de ordinarie ledamöterna.

Programrådets uppdrag och mandat

Programråden ska ansvara för programmets kvalitetsutveckling på uppdrag av LUN och i samverkan med kansliet, institutioner och ämnen samt studentkår. Programråd leds av programledare som ansvarar för dagordning och uppföljning samt att föra frågor från programrådet till LUN och institutioner. LUN kan ge programrådet särskilda uppdrag via programledare. Programråden har ingen beslutsmyndighet gällande programmets verksamhet utöver sådan som LUN väljer att delegera. Programråden ska dock ha möjlighet att uppdraga åt programledare att med stöd av kansliet inhämta vidgat underlag för diskussion. För att kunna föra programmets och programrådets arbete vidare bör den diskussion som sker i programråden leda till beslut om fortsatt behandling. Ledamöter har rätt att meddela frågor som de vill få behandlade i programrådet. Ledamöter kan också resa övriga frågor, vilka dock inte kan leda till något beslut.

Det uppdrag som LUN givit programråden kan preciseras enligt följande.

Översyn av struktur och innehåll

- Mötena bör i högre grad baseras på beredda underlag. Detta skulle bland annat omfatta aggregerade sammanställningar av kursvärderingar och kursanalyser, inklusive data om hur stor andel av studenterna som klarat godkänt efter första omtentamenstillfället. Med stöd av det programråden beslutat kan programledarna gå vidare i dialog med institutioner för att förbättra utbildningen och underlagen.
- Programråden bör fortlöpande analysera progression med utgångspunkt i matriser.

Programuppföljningar med studenter och lärare

- Programråden bör ha ett särskilt ansvar att utforma programvärderingar som kompletterar de universitetsövergripande samt att analysera och följa upp dem.

Uppföljning och vid behov initiering av kursutveckling

- Förändringar i programmets kurser bör sammanställas och föreläggas programrådet
- Behov av kursplaneförändringar som identifieras av programrådet förs vidare av programledare för diskussion med berörda ämnen och åtgärd.

Uppföljning av vidtagna åtgärder

- Diskussion i programrådet bör utmynna i beslut om vidare behandling, ansvarsfördelning och tidsplan.
- Dessa beslut följs upp under följande möten i enlighet med tidsplanen.
- Fortsatt behandling exempelvis i LUN eller på institutionsnivå av frågor som behandlats av programrådet ska rapporteras.
- Mötena dokumenteras på standardiserat sätt som förenklar dokumentationen och underlättar uppföljningen.